

Beslut

**efter planerad kvalitetsgranskning av Vellinge
kommuns ansvar för grundskola**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19–20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning av avseende de förutsättningar huvudmannen skapar för att eleverna får en likvärdig utbildning. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl huvudmannen klarar sitt uppdrag att ge elever förutsättningar att nå de nationella målen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer huvudmannens arbete inom två områden, se bilaga 1. Inom varje område bedöms om huvudmannen uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en huvudman bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen ett utvecklingsområde. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av huvudmannen. Om en huvudman bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan lämna en framtätsyftande kommentar.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att myndighetens kvalitetskriterier uppfylls i följande utsträckning:

Huvudmannens analys av studieresultat och trygghet

Huvudmannen gör i hög utsträckning relevanta analyser av studieresultat och resultat avseende trygghet, som kan utgöra underlag för förbättringsåtgärder inom dessa områden.

Huvudmannens kompensatoriska arbete

Huvudmannen har i hög utsträckning vidtagit relevanta kompensatoriska åtgärder, som syftar till att elever med sämre förutsättningar ska nå utbildningens mål så långt som möjligt.

Skolinspektionen avslutar härmed granskningen.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

Huvudmannens analys av studieresultat och trygghet

1 kap. 9 §, 4 kap. 3, 5–7 §§, 5 kap. 3 § skollagen
--

Skolinspektionen bedömer följande: Huvudmannen gör i hög utsträckning relevanta analyser av studieresultat och resultat avseende trygghet, som kan utgöra underlag för förbättringsåtgärder inom dessa områden.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med rektorer, representanter för huvudmannen samt inkommen dokumentation och officiell statistik.

Analys av studieresultat

Huvudmannen följer kontinuerligt upp och analyserar studieresultat på kommunens samtliga grundskolor på olika sätt. Huvudmannen genomför en bred uppföljning av elevers studieresultat, dels genom att huvudmannen tar fram egna sammanställningar med statistik över flera aspekter avseende måluppfyllelse och kunskapsresultat, dels genom de underlag och analyser som respektive rektor delger huvudmannen. Huvudmannen gör kontinuerliga jämförelser av kunskapsresultat över tid mellan skolenheter, årskurser, kön samt hur skolenheterna presterar i förhållande till modellberäknat värde enligt Skolverkets arbetsverktyg för lokala sambandsanalyser. Huvudmannen har god kännedom om kommunens skolenheter såväl vad det gäller undervisningens genomförande som de förutsättningar som finns för respektive enhet. Detta får huvudmannen dels genom analyssamtal och regelbunden dialog med rektorerna och elevhälsans representanter gällande rektors ledarskap, lärarnas kompetens och personalomsättning och dels genom verksamhetsbesök med fokus på undervisningens genomförande. De styrkor och svagheter som framkommer i analysarbetet och via verksamhetsbesök sammanställs och diskuteras återkommande av utbildningschef tillsammans med bland annat kvalitetsutvecklare, elevhälsochef och rektorer.

Huvudmannen söker förklaringar som visar sådana faktorer som tydligt kan kopplas till undervisningens genomförande och de förutsättningar som ges och som huvudmannen kan påverka. Huvudmannen identifierar likheter och skillnader i resultat mellan skolenheter samt söker efter förklaringar till vad som orsakar dessa likheter och skillnader.

Huvudmannens uppföljning visar att de skolenheter som har lägre måloppfyllelse är också de skolenheter där eleverna upplever en lägre grad av studiero. Förklaringar till varför studieron är lägre på berörda skolenheter beror bland annat på att det varit minskad kontinuitet i personalgrupperna samt hur personal bemöter eleverna, vilket i sin tur påverkar elevernas måloppfyllelse. Huvudmannen har även sett att lärarnas kompetens att bedriva undervisningen utifrån kursplan för modersmål behöver stärkas. Huvudmannen har sökt förklaringar genom bland annat enkäter till modersmålslärare och samtal. Förklaringarna är både kopplade till förutsättningar och undervisningens genomförande, såsom att eleverna inte ges de extra anpassningar och särskilt stöd de har rätt till i modersmålsundervisningen samt att kompetensen hos lärarna att undervisa och bedöma i ämnet modersmål är begränsat. Huvudmannen har också noterat att en skolenhet presterar betydligt lägre än modellberäknat värde enligt Skolverkets arbetsverktyg för lokala sambandsanalyser och huvudmannens förklaringar är att det pedagogiska ledarskapet behöver stärkas liksom lärarnas bedömarkompetens samt att skolan har haft flera lärarbyten. Huvudmannen har även identifierat att det finns några skolenheter som presterar högre än modellberäknat värde enligt SALSA och en bakomliggande orsak är att lärare i praktiskestetiska ämnen på dessa skolor sätter höga betyg i jämförelse med andra skolenheter. Vidare framgår att huvudmannen identifierat att elever i årkurs 3 över tid presterar lägre på nationella prov i ämnet matematik jämfört med resultat på nationella prov i svenska. Även om resultaten 2023/2024 var betydligt bättre inom matematik och att inget specifikt område urskilde sig har huvudmannen ändå kunnat se att resultat gällande skriftliga räknemetoder fortfarande ligger lägre på vissa skolenheter. Huvudmannen har ännu inga förklaringar till resultaten i nuläget men har riktat en lektors uppdrag till att undersöka vad som orsakar höga respektive lägre resultat i ämnet matematik för att i nästa led kunna vidta relevanta insatser i syfte att höja matematikresultaten. Styrkor som huvudmannen identifierat generellt som påverkar kommunens höga studieresultat är bland annat hög

lärarbehörighet, kontinuitet i personalgrupper och samverkan mellan skolenheternas personal och professioner inom centrala elevhälsan. Därtill är organiseringen av det kollegiala lärandet som genomförs, både på skolenhetsnivå utifrån verksamhetens prioriterade mål samt de kommunövergripande nätverken, en styrka utifrån huvudmannens analys kopplat till skolenheternas studieresultat.

Huvudmannen gör analyser ur ett jämställdhetsperspektiv. Huvudmannen har bland annat identifierat vissa skillnader över tid. Flickor har på de flesta av huvudmannens skolor bättre meritvärden och högre betyg i flertalet ämnen vilket är ett mönster på huvudmannens skolor. Huvudmannen har dock identifierat att under ett läsår presterade pojkar i årskurs 9 högre än flickor på en skolenhet. Huvudmannen har tillsammans med rektorer sökt förklaringar och belägg till dessa skillnader och variationer. Exempelvis har huvudmannen styrt en av kommunens lektorer att i samarbete med rektor och lärare genomföra praktisknära forskning för att undersöka vad som påverkar resultaten på den skolenhet där pojkar presterar bättre än flickorna. Förklaringarna som identifierats är kopplat till undervisningens genomförande och skolenhetens förutsättningar. I undervisningen använder lärarna kortare uppgifter och genomgångar, vilket verkar framgångsrikt för pojkar samtidigt som det inte missgynnar flickor. Därtill är det kontinuitet bland personalen och skolan arbetar också med fysisk aktivitet i undervisningen.

Analys av trygghetsresultat

Huvudmannen följer systematiskt upp resultat avseende trygghet och gör analyser i syfte att finna förklaringar till skillnader i resultat mellan skolenheter, klasser och mellan kön. Huvudmannens uppföljning ger ett brett underlag vilket omfattar anmälda kränkningar, underlag från elevhälsan, elevfrånvaro samt en årlig kvalitetsundersökning som bland annat mäter elevernas upplevelser av undervisning, studiero och trygghet. Härutöver använder huvudmannen Skolinspektionens Skolenkät samt underlag från andra trygghetsundersökningar som genomförs på respektive skolenhet. Vidare får huvudmannen god kännedom om skolenheternas trygghetsarbete och resultat genom löpande dialoger med rektorerna, exempelvis i kvalitetsforum. Uppföljningen ger huvudmannen

en bred bild av vilka faktorer som främjar tryggheten och det som fungerar mindre bra på respektive skolenhet men även på aggregerad nivå. Huvudmannens uppföljning visar att eleverna är över lag trygga i huvudmannens grundskolor och att rektorerna har en hög grad av systematik i trygghetsarbetet. Huvudmannen använder de samlade underlagen för att göra jämförelser över tid mellan skolenheter och klasser, mellan flickor och pojkar och har konstaterat att det inte finns några större skillnader mellan skolenheterna och stadier utan snarare mellan vissa klasser. Huvudmannen för diskussioner med rektorerna om förklaringar till trygghetsresultaten och förklaringar till skillnader är både kopplade till skolenhetens förutsättningar och undervisningens genomförande. Huvudmannens förklaring är att i de klasser som har lägre grad av upplevd trygghet har det varit flera lärarbyten vilket påverkat studieron och som får konsekvenser på trygghetresultat. Ytterligare förklaringar till skillnader är enskilda lärares förmåga att skapa relationer till elever. Huvudmannen har utifrån Skolinspektionens Skolenkät 2024 noterat att flickors upplevelse av trygghet är något lägre än pojkars upplevelse i både årskurs 5 och årskurs 8. Huvudmannens underlag ger dock inte en samstämmig bild. För att ta reda på bakomliggande orsaker har huvudmannen bland annat genomfört djupintervjuer på skolenheterna för att söka förklaringar och belägg utifrån flickor och pojkars perspektiv, men intervjuerna har inte gett en entydig bild av vad skillnaderna beror på. Huvudmannen följer kontinuerligt upp anmälningar om kränkande behandling och identifierat att det är övervägande del pojkar som är inblandade i kränkningsärenden. Huvudmannen har sökt förklaringar till att dessa resultat och kan se att dessa ärenden inte påverkar tryggheten på enskilda skolenheter. Styrkor som huvudmannen identifierat på aggregerad nivå som påverkar eleverna upplevelse av trygghet är skolors värdegrundsarbete, kontinuitet i personalgrupper, skolenheternas samverkan med elevhälsans profession samt utformning av undervisningsmiljöer, både inomhus och utomhus. Därtill ser huvudmannen att fler organiserade rastaktiviteter gynnar elevernas upplevelse av trygghet.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Huvudmannens kompensatoriska arbete

1 kap. 9 §, 2 kap. 8 § och 4 kap. 7 § skollagen

Skolinspektionen bedömer följande: Huvudmannen har i hög utsträckning vidtagit relevanta kompensatoriska åtgärder, som syftar till att elever med sämre förutsättningar ska nå utbildningens mål så långt som möjligt.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med rektorer, representanter för huvudmannen samt inkommen dokumentation och officiell statistik.

Analys inför beslut om kompensatoriska åtgärder

Huvudmannens välutvecklade analys visar hur elevers olika förutsättningar och behov påverkar deras möjlighet att tillgodogöra sig utbildning. Via sitt uppföljnings- och analysarbete har huvudmannen identifierat elevgrupper som har låga studieresultat och som kan vara i behov av kompensatoriska åtgärder. Huvudmannens analys visar att det främst är elever som har hög skolfrånvaro som behöver resurser och stöd för att nå så långt som möjligt utifrån utbildningens mål. Denna elevgrupp finns på samtliga skolenheter. Huvudmannen har god kännedom om vad som orsakar frånvaron utifrån underlag från skolenheterna och genom dialog med rektorer och elevhälsans representanter. Slutsatsen är att frånvaron har varierande orsaker hos olika elever och således behövs skilda insatser till respektive skolenhet. En annan grupp som huvudmannen har identifierat är elever inom autismspektrumtillstånd och med stort behov av särskilt stöd. I det fallet har analysen visat att några inom denna identifierade elevgrupp har behov av en väl anpassad undervisning och inlärningsmiljö i ett mindre sammanhang. Analysen har även visat att det finns individer inom elevgruppen som genom extra anpassningar och särskilt stöd på respektive skolenhet kan få sina behov tillgodosedda. Därutöver har huvudmannens uppföljning visat att det finns ytterligare två elevgrupper som kan vara i behov av kompensatoriska åtgärder för att nå utbildningens mål. Det är elever med föräldrar födda utomlands kopplat till index som mäter genomsnittliga resultat inom följande områden; förväntad livslängd, utbildning samt inkomst och elever till föräldrar med försörjningsstöd. Huvudmannens analys visar dock att dessa elevgruppers behov kan mötas

inom ramen för respektive skolenhets arbete genom ledning och stimulans samt extra anpassningar och särskilt stöd.

Fördelning av resurser och kompensatoriska åtgärder

Huvudmannen fördelar resurser utifrån analyser av elevernas förutsättningar och behov samt vidtar relevanta och träffsäkra kompensatoriska åtgärder. Huvudmannen arbetar aktivt med att fördela såväl ekonomiska som personella resurser till identifierade elevgrupper utifrån identifierade behov. För att stärka förutsättningarna för elever med hög skolfrånvaro har huvudmannen organiserat ett så kallat skolsocialt team bestående av olika professioner. Respektive rektor tillsammans med elevhälsans professioner och skolsociala teamet arbetar gemensamt, för att kartlägga behov samt ge anpassat stöd till de aktuella eleverna. Därtill styr huvudmannen extra resurser i form av bland annat insatser från centrala elevhälsan samt studie- och yrkesvägledning utifrån varje skolenhets behov kopplat till det kompensatoriska uppdraget. Exempelvis arbetar studie- och yrkesvägledare mer riktat med vägledningen mot berörd elevgrupp. Dessutom har huvudmannen tillsammans med en utvald skolenhet, en så kallad pilotskola, och elevhälsans representanter utarbetat ett metodstöd för att främja skolnärvaro som implementerats på samtliga skolenheter. Huvudmannen förväntar sig att det riktade metodstödet ska leda till att personalen får bättre verktyg och stöd i arbetet med att främja närvaro samt att övriga åtgärder ska bidra till att enskilda elevers frånvaro minskar, vilket ska påverka elevernas kunskapsutveckling. För elever inom autismspektrumtillstånd har huvudmannen avsatt resurser i form av personal och tid till diskussioner inom verksamheten för att rektorerna ska ha förutsättningar att organisera sin verksamhet utifrån att anpassa undervisningen och den fysiska miljön utifrån identifierade behov på respektive skolenhet. Likaså har huvudmannen genomfört, utifrån skolenheternas behov, kompetensutveckling inom neuropsykiatriska funktionsvariationer. I nuläget styr huvudmannen insatser från skolsociala teamet och centrala elevhälsan i samarbete med berörd rektor för elever inom autismspektrumtillstånd som har extra ordinära stödbehov i kombination med hög skolfrånvaro. Åtgärder som vidtas i nuläget förväntas leda till ökad närvaro på individnivå. Det långsiktiga perspektivet för de fåtal elever inom autismspektrumtillstånd som har extra ordinära

stödbehov är att eleverna ska uppleva att de är i ett sammanhang där de utvecklas både kunskapsmässigt och socialt, vilket kommer påverka studieresultaten. Huvudmannen genomför en riktad kompetensinsats till personal på förvaltningen och rektorer gällande det kompensatoriska uppdraget, extra anpassningar och särskilt stöd, vilket delvis har fokus på elever inom autismspektrumtillstånd på skolenheterna. Huvudmannen har inom kompetensinsats genomfört styrda verksamhetsbesök med samtliga rektorer på respektive skolenhet, där personal på varje skolenhet har fått delge hur de arbetar med det kompensatoriska uppdraget i syfte att sprida goda exempel. Det kompensatoriska uppdraget har även varit ett styrt ämne på de kommunövergripande nätverksträffarna för alla lärare. Huvudmannen förväntar sig att dessa åtgärder ska leda till att bredda kompetensen på skolenheterna utifrån ledning och stimulans, extra anpassningar och särskilt stöd samt öka på kunskapen kring hur skolenheterna kan organisera sig för att möta elever med behov av kompensatoriska åtgärder, men än mer på individnivå. Vidare har huvudmannen tagit beslut om att starta en resursskola inför läsåret 2025/2026 för elever inom autismspektrumtillstånd som har extra ordinära stödbehov, där miljön och undervisningen ska ge eleverna bättre förutsättningar i sitt lärande. Huvudmannen förväntar sig att åtgärden ska leda till en social kontext för eleverna där elevernas kunskapsresultat höjs. Därutöver har huvudmannen en ekonomisk fördelning som utgår från socioekonomiska bakgrundsfaktorer.

Huvudmannen följer aktivt upp att de kompensatoriska åtgärderna leder till faktiska förbättringar av elevers möjlighet att tillgodogöra sig utbildning och nå dess mål. Genom kvalitetsforum med rektorer och nära dialog med elevhälsoschef samt data har huvudmannen en regelbunden uppföljning och uppdaterad bild av hur arbetet med de kompensatoriska åtgärderna fortlöper. Huvudmannens bedömning är att skolenheterna har fått ökad kunskap och metoder om hur de kan arbeta med elever som har hög skolfrånvaro. Skolenheterna använder aktivt huvudmannens metodstöd tillsammans med elevhälsans representanter och skolsociala teamet. Huvudmannen har sett ett tydligt samband på den skolenhet som valdes till pilotskola föregående läsår utifrån metodstödet i relation till ökad skolnärvaro och kunskapsresultat. Vidare konstaterar huvudmannen att de riktade åtgärderna mot hög frånvaro har medfört medvetna insatser på respektive skolenhet och att det förebyggande- och åtgärdande arbetet har

gett effekt. Därtill har huvudmannen på övergripande nivå konstaterat att skolenheterna har vidareutvecklat sitt arbete gällande extra anpassningar och särskilt stöd, vilket gynnar bland annat elever inom autismspektrumtillstånd. Detta har exempelvis inneburit att rektorerna har förändrat sin organisation kopplat till mindre undervisningsgrupper, så att eleverna får en mer anpassad lärmiljö och tillgång till ytterligare lärarkompetens.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

På Skolinspektionens vägnar

X Sandra Andersson

Föredragande

Signerat av: Sandra Andersson

X Johanna Oskarsson Abraha...

Beslutsfattare

Signerat av: Johanna Oskarsson Abrahamsson

I handläggningen av ärendet har även utredare Ingrid Jacobsson medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning planerad kvalitetsgranskning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- En gruppintervju med rektorer
- En gruppintervju med förvaltningspersonal
- Två intervjuer med ansvariga politiker.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan dels den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella huvudmannen.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var huvudmannens styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

För huvudmannen granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning det finns en förklarande ansats i huvudmannens analys av studieresultat och resultat avseende trygghet, som kan utgöra underlag för förbättringsåtgärder inom dessa områden.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning huvudmannen har vidtagit relevanta kompensatoriska åtgärder, som syftar till att elever med sämre förutsättningar ska nå utbildningens mål så långt som möjligt.

Skolinspektionen har i den regelbundna kvalitetsgranskningen valt ut två väl definierade och begränsade granskningsområden i syfte att få en djup

förståelse av hur huvudmannen arbetar inom dessa områden inom en specifikt utvald skolform. De två ovanstående områdena representerar inte hela huvudmannens arbete. Inom huvudmannens ansvar för skolan finns många viktiga områden som tillsammans bildar huvudmannens samlade ansvar för sin verksamhet och det finns därmed andra områden som är betydelsefulla för ett framgångsrikt arbete. Granskningen ger dock en god inblick i med vilken kvalitet huvudmannens arbete sker inom ovanstående områden.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter om huvudmannen

Skolinspektionen besökte huvudmannen den 8 april 2025 och en digital intervju genomfördes med representanter för kommunstyrelsens presidium den 11 april 2025. Besöket genomfördes av utredarna Sandra Andersson och Ingrid Jacobsson. Vellinge kommun är huvudman för nio grundskolor. Enligt officiell statistik för 2023/2024 var cirka 3300 elever inskrivna i grundskolorna.